

การลดจำนวนนกพิราบ

ท่าน คงตระหนักถึงภัยอันตรายอันเกิดจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษกันเป็นอย่างดีแล้ว นั่นเป็นเพราะความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน ซึ่งมนุษย์ได้นำเข้ามาใช้เพื่อมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น รถยนต์ มนุษย์ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาและนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสัญจรไปมา เมื่อเวลาผ่านไป จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จนเกิดการแออัดยัดเยียด จำนวนรถยนต์เพิ่มมากขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาอากาศเป็นพิษอันเนื่องมาจากควันพิษจากท่อไอเสียรถยนต์และปัญหาเสียงรบกวนจากรถยนต์ด้วย ในทำนองเดียวกัน ท่านคงนึกไม่ถึงว่านกพิราบที่นำมาเลี้ยงด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ กันนั้นก็ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่น่าภัยอันตรายมาสู่มนุษย์ได้เช่นกัน จึงขอนำเรื่องราวเกี่ยวกับนกพิราบและพิษภัยของมัน พร้อมทั้งวิธีลดจำนวนนกพิราบมาแล้วสู่กันฟัง

นกพิราบเป็นนกชนิดหนึ่งที่มีแพร่หลายในเขตร้อน เช่น เอเชียอาคเนย์ ออสเตรเลีย หมู่เกาะแปซิฟิกตะวันตก แอฟริกาและอเมริกาใต้ และเป็นนกชนิดแรกที่มีมนุษย์นำมาใช้ในงานสื่อสาร เราใช้มันมาตั้งแต่ครั้งอาณาจักรเมโสโปเตเมียยังรุ่งเรือง จวบจนสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งขณะนั้นระบบโทรคมนาคมยังไม่ดีพอ นกพิราบเป็นนกที่คนรู้จักดี บางคนอาจจะคุ้นเคยกับมันในฐานะเพื่อนแก้เหงาหรือสัตว์เลี้ยงที่มีสีสันสวยงาม ผู้เลี้ยงได้ใช้ความพยายามและเวลาว่างที่จะเพาะพันธุ์ใหม่ไว้ประกวดแข่งขันกัน แต่บางคนก็อาจจะเลี้ยงไว้ขายเนื้อ ซึ่งเนื้อมนุษย์เป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่สำคัญมาตั้งแต่สมัยอียิปต์โบราณ ชาวจีนนิยมเอามาตุ๋นกับยาจีนบำรุงร่างกาย แม้แต่ไทยเราเองก็เคยส่งเสริมให้เลี้ยงนกพิราบไว้กินเนื้ออยู่ระยะหนึ่ง นอกจากนี้นักวิทยาศาสตร์ยังนำนกพิราบมาใช้เป็นสัตว์ทดลอง เพื่อศึกษาเกี่ยวกับระบบต่อมไร้ท่อและพันธุศาสตร์

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า นกพิราบมีคุณประโยชน์มากมาย จนทำให้เรานึกไม่ถึงภัยอันตรายที่มันอาจนำมาสู่คนเราได้ ภัยนั้นคือ ไวรัสเชื้อรา และแบคทีเรียในมูลนกพิราบ ทำให้เกิดโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ โรคปอดบวม และโรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร ซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ที่จะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อซ่อมแซมและทำความสะอาดอาคารสิ่งก่อสร้างที่มีนกพิราบอาศัยอยู่ นอกจากภัยที่เกิดจากนกพิราบแล้ว เรายังพบว่ามีหนู ไร หมัดและแมลงต่าง ๆ มาร่วมอาศัยอยู่กับมัน ซึ่งสัตว์เหล่านี้ก็เป็นพาหะนำโรคด้วย

การแก้ไขปัญหาก็เป็นอันตรายนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะการขจัดนกพิราบให้หมดไปเป็นไปได้ยากยิ่งยังได้รับการคัดค้านอย่างรุนแรงว่าเป็นการทารุณและทำร้ายสัตว์ แต่การที่จะปล่อยให้นกพิราบแพร่กระจายโรคต่าง ๆ ต่อไปนั้นก็เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ดังนั้นการควบคุมโรคระบาดโดยการจำกัดจำนวนของนกพิราบ จึงเป็นเรื่องที่เราควรจะให้ความสนใจ

การจำกัดจำนวนพิราบ ทำได้หลายวิธี กล่าวคือ

๑. ฆ่านกพิราบโดยตรงด้วยการใช้อาวุธหรือสารเคมี เช่น สตริกนีนผสมกับอาหาร แต่วิธีนี้มักจะได้รับ การต่อต้านคัดค้านอย่างรุนแรง
๒. กำจัดแหล่งอาหารและน้ำของนกพิราบ จากการศึกษาพบว่านกพิราบสามารถอดอาหารได้นานเป็นอาทิตย์ แต่อดน้ำได้เพียง ๒-๓ วันเท่านั้น การทำลายแหล่งอาหารและน้ำทำได้โดยจัดระบบการเก็บขยะ เศษใบไม้ใบหญ้า เศษอาหารให้ดี ตลอดจนเก็บพืชผลที่เก็บเกี่ยวได้ไว้ให้มิดชิด หมั่นทำความสะอาดกรงสัตว์เลี้ยง รวมทั้งงดเว้นการให้อาหารแก่นกพิราบตามถนนหนทางหรือที่สาธารณะโดยเด็ดขาด จัดการระบายน้ำไม่ให้มีน้ำขังตามที่ต่าง ๆ วิธีนี้นับว่าได้ผลคุ้มค่า เพราะนอกจากจะลดจำนวนนกพิราบลงแล้วยังช่วยขจัดพวกหนูและยุงอีกด้วย ดังนั้นจึงควร

ที่จะมีการรณรงค์ให้การศึกษาแก่ประชาชนในเรื่อง สุขศึกษาและการสุขาภิบาลอย่างทั่วถึง เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๓. กำจัดแหล่งพักพิงของนก ทำได้หลาย วิธี คือ

ก. ใช้ตาข่ายปิดกันหรือบังส่วนของ อาคารสิ่งก่อสร้างที่นกจะเข้าไปทำรัง และถ้าตาข่ายถี่ มากก็จะกันหนูไม่ให้เข้าไปอาศัยได้อีกด้วย

ข. เก็บเศษหญ้า ฟาง หรือขยะอื่น ๆ ที่นกใช้ทำรังได้ให้มิดชิด

ค. การก่อสร้างอาคาร ไม่ควรจะมีส่วน ยื่นออกไปให้นกเกาะอาศัยได้ กันสาดหรือขอบคิ้วต่าง ๆ ควรจะใช้วัสดุที่มีผิวเรียบมันและมีความลาดเอียง อย่างน้อย ๔๕ องศา

ง. ใช้ยากันนก (repellent) ทาตาม ขอบตึก ชายคา กันสาด หรือส่วนที่นกมักจะมา เกาะ สารเคมีที่ใช้ได้แก่ แนพทาลีน (naphthalene) แคลเซียมคลอไรด์ (calcium chloride) น้ำค้าง เป็นต้น วิธีนี้ใช้ได้ผลดีแต่ต้องทาน้ำยาบ่อย ๆ

จ. ติดเครื่องไล่นก เป็นเครื่องไฟฟ้า ทำให้เกิดเสียงดังหรือไฟช็อตเวลานกมาเกาะ วิธีนี้มัก จะไม่ค่อยได้ผลและอาจเกิดไฟลัดวงจรเนื่องจากมีอย่าง อื่นมาเกาะสายไฟแทน หรืออาจจะใช้แมวซึ่งเป็น ศัตรูทางธรรมชาติเป็นตัวช่วยขับไล่ก็ได้

๔. ใช้กับดัก กาวที่มีโพลีบิวทีน (polybutene) ผสมกับดินขาว (kaolin) หรือยาสลบชั่วคราวอัลฟา-

คลอโลโลส (alpha chloralose) เพื่อจับนกไปปล่อย ที่อื่น แต่วิธีนี้ไม่คุ้มค่าแก่การลงทุน

๕. ทำให้นกเป็นหมัน โดยใช้สารเคมีบาง ชนิดคลุกในอาหารนก สารเคมีที่สำนักงานสิ่งแวดล้อม ของสหรัฐอเมริกาอนุญาตให้ใช้ คือ ออนิทอล (Ornitol)

๖. ทำให้นกพิราบวางไข่น้อยลง ด้วยการ ใช้เมสทรานอล (mestranol) ซึ่งเป็นสเตียรอยด์- ฮอร์โมนชนิดหนึ่งผสมกับปลายข้าว วิธีนี้จะทำให้นก พิราบลดจำนวนลงอย่างช้า ๆ

อย่างไรก็ตามแต่ละวิธีก็มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน การควบคุมให้ได้ผล จึงอาจต้องใช้วิธีต่าง ๆ ร่วมกัน การจำกัดหรือควบคุมจำนวนนกพิราบนอกจากช่วย แก่ปัญหาโรคระบาดแล้ว ยังช่วยลดจำนวนหนูและ แมลงที่อาศัยอยู่กับนกพิราบด้วยอีกทางหนึ่ง ทำให้อาคารสิ่งก่อสร้างเสียหายน้อยลงประหยัดเงินตราที่ จะใช้ในการซ่อมแซม และวิธีลดจำนวนนกบางวิธี เช่น ทำให้นกเป็นหมันหรือแพร่พันธุ์ได้ช้าลง เป็น วิธีที่น่าจะได้ผลที่แน่นอน อีกทั้งยังสามารถหลีกเลี่ยง เสี่ยงคัดค้านได้บ้าง จึงควรพิจารณานำมาใช้ร่วมกับ วิธีอื่น ๆ

ผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสารเคมีที่อาจนำ มาใช้ในการลดจำนวนนกพิราบลงได้ อาจศึกษาหา ความรู้ได้จากกองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ ถนนพระราม ๖/โยธี ทุกวัน เวลาราชการ.